

Døden trænger også ind i børneværelset

Når et familiemedlem ligger for døden, påvirker det hele familien

Af Annette Kruhøffer

Anns veninde mistede sin mand, og familiens sorg var næsten ubærlig. Han var kun 53 år, da det skete, og børnene var stadig teenagere. Faderen havde kæmpet mod sin kræftsygdom, men han tabte sig alt for hurtigt. For at styrke hans modstandskraft og få ham til at tage lidt på i vægt, fik han tilbud om en hospiceplads.

Det var en tung beslutning. Der var nemlig langt til nærmeste hospice, og det var uoverskueligt at skulle håndtere flere ekstra timers transport hver dag for hustruen og børnene.

"Det var bare svært. Han havde voldsomme smerter, og han var bange. Og selvom man er døende, kan man ikke lige få en dag-til-dag tid hos lægen, når man har brug for det. Men i dag er de evigt taknemmelige for det," fastslår Ann.

I tilbageblik gik der kun fem måneder, fra han fik sin diagnose, til han var død. Men familien føler selv, at den støtte og hjælp, som hospice kunne give, var med til at hjælpe familien igennem.

Ann Hansen er formand for Støtteforeningen for Hospice Sydsjælland, og hun opfordrer til, at alle, der kan støtte oprettelsen af et hospice i Sydsjælland, melder sig ind. Jo flere medlemmer der er, desto større sandsynlighed er der for, at planerne kan realiseres.

For at leve – ikke for at dø

På et hospice kommer man ikke for at dø. Man kommer for at leve – så godt og intenst man kan, mens man lever.

Hospitaler skal helbrede mennesker. Når hospitalet på et tidspunkt erkender, at der ikke mere er håb for helbredelse af en patient, ophører deres opgaver derfor. Så er der kun tilbage at vente på døden.

Men patienten lever stadig videre. I et tidsrum – kortere eller længere – banker hjertet i både bogstavelig og overført betydning. Og i den situation kan smerter, angst og skam over at være til besvær gøre livet til en byrde. På et hospice er patienten i centrum. Der er personale, som er uddannet til at lindre både fysisk og eksistentiel lidelse. Når smerterne ikke mere fylder alt, og når der bliver sat ord på frygten for familiens fremtid eller angsten for at dø, opstår der tit et lille overskud af livsglæde og evne til at være i nuet. Det smitter af på resten af familien.

”Sygdommen rammer jo hele familien, når et medlem ligger derhjemme og dør. Børnene kan ikke slippe væk fra alt det forfærdelige, der er ved at ske for deres far, for døden trænger jo også ind i børneværelset – selv når de lukker døren. På hospice kunne min venindes børn tale med sygeplejerskerne uden at være bange for, at de gjorde deres mor og far kede af det.” Ann er ikke i tvivl om, at et hospice også er en god investering i et samfundsmæssigt perspektiv.

”Det er meget voldsomt for et barn at miste en forælder. I sig selv belaster det barnet. Hvis barnet oven i sorgen kommer i mistrivsel, fordi der ikke er overskud til at hjælpe det igennem den svære tid, bliver det hurtigt dyrt for samfundet,” konstaterer Ann Hansen

Nødvendigt med flere pladser i lokalområdet

I Region Sjælland er der i alt 42 pladser, og det er slet ikke nok til alle dem, der søger om at komme på hospice. En fjerdedel må afvises, fordi der ikke er kapacitet til at imødekomme deres ønske eller fordi de dør, mens de venter.

Og mange venter som Anns veninde med at søge, for det er svært med lange transporttider.

”Men de siger selv, at det var en gave til hele familien, at de alligevel gjorde det til sidst. Faderen fik så god smertelindring og omsorg, at de fik tid og ro til et ordentligt farvel. Og derfor kom de godt videre som familie – også efter at faderen var død.”

Er det en far eller mor, der er ramt, skal børnene helst kunne fortsætte med deres sport og fritidsinteresser, så de får en smule normalitet i dagligdagen.

Det kan være næsten umuligt for den raske forælder, der også skal køre en time eller mere hver vej for at besøge den døende.

Og er det et ældre ægtepar, hvor den ene får en dødelig sygdom, har den anden ikke altid kørekort og er derfor henvist til offentlig transport. Det er fortvivlende, for det kan reelt betyde, at ægteparret i praksis skilles i den sidste tid. Mange opgiver derfor tanken om hospice på forhånd.

"Vi vil gerne have et hospice i denne del af Sjælland, så det bliver en reel mulighed for borgerne at søge tryghed og ro i deres sidste dage og uger," siger Ann Hansen og tilføjer:

"Næstveds borgmester er positiv overfor ideen, og adskillige af regionsråds-politikerne er også interesserede. Men Regionen skal med på ideen, og det kræver, at de kan se, at vi er mange der bakker op om den. Vi har allerede over 1200 medlemmer, men vi vil meget gerne op på det dobbelt."

Faktaboks:

- Det koster ikke noget at være medlem af støtteforeningen. Indtil nu har foreningen fået dækket sine udgifter ved støtte fra mindre fonde og private.
- Der er givet tilsagn om støtte på to millioner kroner fra en privat fond. Pengene skal bruges til etableringen af et hospice.
- Næstveds borgmester er positiv overfor tanken om at lægge et hospice i kommunen. Han vil gerne forhandle om at sælge en grund til en god pris. Der har været tale om en grund i Glumsø ned til søen, idet der er station med gode togforbindelser tæt på, men støtteforeningen er meget åben overfor andre forslag

Faktaboks:

Formand for Støtteforeningen for Hospice Sydsjælland – Ann Hansen kan kontaktes på tlf. 6169 8979 eller på mail: anogeinar@gmail.com

Der er Borgermøde efterfulgt af ordinær generalforsamling mandag den 24. marts 2025 i Kulturhuset Boderne i Næstved.

Der er brug for 2-3 nye bestyrelsesmedlemmer. Især mennesker med kompetencer indenfor økonomi, byggeri eller eventuelt palliation og pleje vil være velkomne.

Livet skal leves, mens vi lever

”Selv, når vi er døende, lever vi – det forpligter”

Af Annette Kruhøffer

Støtteforeningen for Hospice Sydsjælland søger flere medlemmer. I øjeblikket vibrerer nålen på det magiske tal 1234, men står det til foreningens formand Ann, skal de op på det dobbelte antal. Det er nemlig sådan, at lokalpolitikere gerne vil imødekomme vælgernes ønsker – men det kræver, at de kender dem.

”Vi ved, at nogle af politikerne i Regionsrådet er meget positive overfor at oprette et hospice, men vi skal kunne dokumentere, at der er brug for det”, siger Ann Hansen.

Hun er formand for støtteforeningen og har styr på tallene. I øjeblikket har Region Sjælland kun 42 pladser i alt, og hele den sydlige og østlige del af regionen har mere end en times kørsel i egen bil til nærmeste hospice.

Mange opgiver

Som det er nu, har Region Sjælland 42 pladser på hospice. De skal række til dem, der er ved at dø, og som ikke er trygge ved at ligge syge derhjemme.

Det kan være enlige ældre, der er bange for at ligge alene mange timer i døgnnet imellem hjemmeplejens besøg. Det kan være familier med børn, som har svært ved at få dagligdagen til at fungere, når far ligger og dør i dagligstuen. Eller det kan være et ældre ægtepar, der har en lang sygehistorie bag sig, men som nu er kommet ind i sygdommens sidste fase, hvor den døende har smerter og er bange. Den raske er fyldt af sorg, men er samtidig ved at knække af udmattelse, for nattesøvn er en umulighed i et hjem, hvor svær sygdom hersker.

”Mange opgiver at søge en hospiceplads, fordi det vil betyde adskillelse fra familien på grund af de lange afstande,” fastslår Ann Hansen.

De tre hospicer ligger nemlig i hhv. Bandholm, Dianalund og Trekroner ved Roskilde. Tegner man dem ind på et kort over regionen, kan man se, at Syd- og Sydøstsjælland ligger mindst en times bilkørsel fra dem alle. Længere, hvis de pårørende skal bruge offentlig transport.

”Vi ved, at de fleste ansøgere til hospice bor i oplandet til det pågældende sted,” forklarer hun.

Dette problem afspejler sig konkret i statistikkerne: Der er færre ansøgninger om hospice fra døende borgere i Næstved, end der er i Slagelse eller Roskilde eller andre sammenlignelige byer, der har kortere vej til hospice.

Politikerne vil gerne lytte – når borgerne engagerer sig!

Derfor arbejder Støtteforeningen for Hospice Sydsjælland for at etablere et hospice, og antallet af støttemedlemmer er allerede oppe på over 1200 medlemmer. Jo flere, der støtter op om forslaget, desto mere sandsynligt er det, at politikerne vil lytte.

Der er en interesse hos politikerne for at oprette et hospice mere. Det vil formentlig også være en god forretning, for en hospiceplads er billigere end en seng på et hospital, og belægningsprocenten på hospice er da også oppe på 99 % på Dianalund. Der står altså ikke tomme senge rundt omkring.

"Og mange mennesker fravælger endda selv hospice, fordi det er for svært for dem at få familien på besøg med de lange afstande," konstaterer Ann.

Region Sjælland har arbejdet intensivt for at gøre det muligt at blive i eget hjem – også når man er døende.

"Det er en god løsning, hvis patient og familie er trygge ved det," fastslår Ann.

"Men den udkørende palliation – dem, der kan køre ud, når smerter og angst bliver for meget – de har en stor opgave. Palliation kan blive bedre, når den er tilknyttet et hospice. Der har man nemlig den ekspertise i smertebehandling, der kan gøre en forskel. Der opstår en positiv synergi, når de samarbejder tæt med et hospice." Statistikker og erfaringer viser også, at det for samfundet er dyrt at lade folk dø hjemme, hvis de ikke er trygge ved det. Den samme patient kan godt blive indlagt seks eller syv eller otte gange i løbet af kort tid, for familien eller de tilkaldte sygehjælpere kan ikke altid vurdere patientens tilstand. Så indlægges den pågældende i nogle dage og stabiliseres – og så sendes patienten hjem igen.

En god forretning

Støtteforeningen har arbejdet for etablering af et hospice i et par år, og projektet skrider langsomt frem.

"Der var mange ting at sætte sig ind i til at begynde med, og vi er blevet meget klogere," fortæller Ann Hansen.

Problemet bliver ikke at få bygget et hospice, men at få det til at løbe rundt økonomisk, når det først er der.

"Vi har talt med forskellige fonde. Der er penge i Danmark, som gerne må bruges til sådanne byggerier, og vi har fået et forhåndstilsagn om støtte til byggeriet fra én af dem på to millioner. Det store problem er at drifte et hospice – det kræver en driftsoverenskomst. Der skal vi have regionen til at være medspiller," forklarer Ann.

Regionen har en god motivation til at gå ind i projektet, for hvis man måler på indbyggertal, står Region Sjælland dårligst på dette område. Målt pr. indbygger er der færre pladser på hospice til rådighed for borgerne. Befolkningen er mere syge og lever kortere tid. Der er mange enlige, og den offentlige transport rammer hverken Bandholm eller Dianalund.

"Men først og fremmest handler det om, at livet skal leves, så længe vi har det, for selv, når vi er døende, lever vi – og det forpligter!" fastslår Ann Hansen og slutter: "Det er oven i købet en god forretning for samfundet. Lad os sørge for, at vi kan blive gamle i tillid til, at vi passer på hinanden – også i de sidste uger."

Faktaboks:

Formanden for Støtteforeningen for Hospice Sydsjælland kan kontaktes på tlf. 6169 8979 eller på mail: anogeinar@gmail.com

Der er Borgermøde efterfulgt af ordinær generalforsamling mandag den 24. marts 2025 i Kulturhuset Boderne i Næstved.

Der er brug for 2-3 nye bestyrelsesmedlemmer. Især mennesker med kompetencer indenfor økonomi, byggeri eller eventuelt palliation og pleje vil være velkomne.

Faktaboks:

- Kun ca. 75 % af dem, der søger plads på hospice, når at få den, inden de dør.
- Mange søger ikke, fordi afstanden til nærmeste hospice er for stor – det orker man ikke, når man er i en livskrise.
- Af dem, der søger og får en plads, bliver ca. en femtedel udskrevet, fordi de er kommet så meget til kræfter, at de kan være derhjemme.